

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ПРИОРИТЕТИ В НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2019 г.

Предизвикателствата в областта на опазването на околната среда, пред които днес сме изправени, изискват прилагането на интегрирани, комплексни и междусекторни политически подходи, които минимизират възможните напрежения и осигуряват полезни единодействия (синергии) между икономическите, социални и екологични политики в полза на устойчивия, балансиран и приобщаващ растеж, заетостта, конкурентоспособността и опазването на природния капитал.

Това е водещ принцип при формулирането и прилагането на политиките на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) – те са насочени към съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост, и в същото време – към баланс между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото от провеждането на политиката в областта на околната среда.

През 2019 г. МОСВ ще продължи изпълнението на поставените в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017- 2021 г. амбициозни цели в областта на опазване на околната среда. Основни акцент в работата ще бъде всекидневното прилагане на принципите на интеграцията на екологичните съображения в секторните политики, открито управление, постоянен диалог и партньорство с всички страни, облекчаване и оптимизиране на административните процедури, прилагане на ефективен превантивен, текущ и последващ контрол.

Кои са нашите приоритети?

- ✚ Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна чрез изпълнение на комплекса от мерки за опазване чистотата на атмосферния въздух.
- ✚ Интегрирано управление на водите, в т. ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на Република България и на околната среда в морските води, и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите.
- ✚ Постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.
- ✚ Намаляване на неблагоприятното въздействие, върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата.
- ✚ Опазване, поддържане и възстановяване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие.
- ✚ Предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти.
- ✚ Осигуряване на подходяща инфраструктура за мониторинг и информация за околната среда за целите на политиките за опазване на околната среда, в т.ч. за публичен достъп до екологична информация. Развитие на националната система за мониторинг на околната среда.

- ✚ Повишаване на общественото съзнание и култура по опазване на околната среда и ефективно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство.

Кои са основните дейности, чрез които ще реализираме нашите приоритети?

- ✚ Приемане на Национална програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.) и на Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения, фини прахови частици и амоняк в атмосферния въздух).
- ✚ Подпомагане на общините при изготвяне, актуализиране и изпълнение на общински програми, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух в районите с нарушено качество на атмосферния въздух.
- ✚ Финансиране на инвестиционни мерки, насочени основно към битовото отопление – със средства от Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. (ОПОС).
- ✚ Въвеждане на изисквания за съдържанието на сяра и пепел в твърдите горива, предлагани за битово отопление (въглища и брикети).
- ✚ Реализиране на инвестиции в изграждане, рехабилитация и модернизиране на ВиК инфраструктура за агломерации с над 10 000 екв. ж. и агломерации между 2000 и 10 000 екв. ж. – с финансиране от ОПОС и Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).
- ✚ Изпълнение на Стратегия за опазване на околната среда в морските води на Черно море на Република България (Морска стратегия), Плановете за управление на речните басейни и Плановете за управление на риска от наводнения, както и актуализация на тези стратегически документи за следващия период на планиране – 2022-2027 г.
- ✚ Финансова подкрепа от ОПОС за установяване на центрове за повишаване на готовността на населението за адекватна реакция при наводнения, за мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, както и за превенция и противодействие на свлачищните процеси за ограничаване на риска от тях (вкл. по републиканска пътна мрежа). Изграждане на Национална система за управление на водите в реално време.
- ✚ Финансиране от ПУДООС на инвестиционни мерки за осигуряване на необходимата инфраструктура за третиране на всички количества битови отпадъци, образувани в страната, както и поэтапна рекултивация на общинските депа, неотговарящи на нормативните изисквания.
- ✚ Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност и проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинства – посредством реализиране на два проекта, финансирани от Българо-швейцарската програма за сътрудничество.
- ✚ Финансова подкрепа от ОПОС за проекти на общините за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци, прилагане на децентрализиран модел за управление на биоотпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България. Предвижда се финансиране от ОПОС и на демонстрационни/пилотни проекти в областта на управлението на отпадъците.
- ✚ Набиране на проектни предложения по програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ (ООСКП) на Финансовия механизъм на Европейското

икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г. за: разработване на предложения за реформи на общински програми и политики за въвеждане на принципа “плащаш повече ако изхвърляш повече“, както и повишаване на дела на рециклираните отпадъци чрез въвеждане на системи и оборудване за рециклиране/разделяне на отпадъците; провеждане на образователни и информационни кампании, от образователни институции за повишаване на осведомеността по отношение на намаляване на образуването на отпадъци.

- ✚ Разработване на Стратегия и План за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.
- ✚ Приемане на Национална стратегия и План за действие за адаптация към изменението на климата.
- ✚ Законодателни промени с цел транспониране на нормативни актове на ЕС в областта на изменението на климата, които регламентират: авиационните дейности и подготовка за изпълнението на глобална, основана на пазара мярка от 2021 г.; включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г.; задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021-2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение; разходоэффективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции; биогоривата.
- ✚ Набиране на проектни предложения по програма ООСКП за прилагане на технологии за смекчаване и адаптиране към климатичните промени, за провеждане на образователни кампании по отношение на климатичните промени в училищата, както и стартиране на проект по програма ООСКП за изпълнение на иновативни мерки за намаляване на въздействието и адаптиране към климатичните промени в българските общини. Одобряване и стартиране на проекти по програма „Микропроекти за климата“ на Националния доверителен екофонд – програмата ще финансира малки проекти на стойност до 50 хил. лв., допринасящи за смекчаване и адаптация към климатичните промени.
- ✚ Приемане и прилагане на нов подход за управление на защитените зони от мрежата Натура 2000.
- ✚ Разработване и приемане на планове за управление на защитените територии и планове за действие за растителни и животински видове.
- ✚ Финансова подкрепа от ОПОС за: подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания в мрежата Натура 2000; развитие и управление на екосистемните услуги и оценка на състоянието на елементите на зелената инфраструктура; подпомагане на органите за управление на мрежата Натура 2000.
- ✚ Прилагане на административните процедури и методическо подпомагане на компетентните органи и икономическите субекти, в обхвата на превантивните дейности: оценка на въздействието върху околната среда, екологична оценка, комплексни разрешителни, контрол на рисковете от големи аварии с опасни химикали и защита от вредното въздействие на химикали, предотвратяване и отстраняване на екологични щети.
- ✚ Осигуряване на информация за биологични и морфологични елементи за качество на водите, както и на методи за анализ на приоритетни и специфични вещества с цел удовлетворяване на изискванията на законодателството на ЕС. Изграждане и внедряване в експлоатация на информационна система „Минерални води“.
- ✚ Разширяване на мрежата за интензивен мониторинг на горски екосистеми.
- ✚ Разработване на национални стандарти за качеството на почвите и създаване на публичен регистър на местата със замърсена почва.
- ✚ Провеждане на национални информационно-образователни кампании, свързани с отбелязването на международни дати за опазването на околната среда и на традиционния

Национален конкурс на ПУДООС „За чиста околна среда” (за екологични проекти на общини, училища и детски градини).

- ✚ Извършване на планираните проверки от контролните органи на МОСВ: от 16-те Регионални инспекции по околната среда и водите – над 14 000, от 4-те Басейнови дирекции – над 9000 и от 3-те Дирекции на Национални паркове – 18 000, и предприемане на съответните мерки за въздействие – административно наказателни/принудителни мерки при констатирано неизпълнение на изискванията на законодателството по околна среда.

Какви са ползите за обществото?

Провежданите активни политики за опазване и устойчиво управление на околната среда и съхраняване и обновяване на значителния природен капитал на страната са предпоставка за по-висока конкурентоспособност на икономиката, създаване на нови работни места, навлизане на иновации, и устойчиво и балансирано развитие на регионите. В резултат на политиките за насърчаване прилагането на екологосъобразни модели на потребление и производство, за подпомагане реализирането на потенциала на „кръговата“ икономика, биоикономиката и „синия“ растеж, се очаква подобряване на общественото благосъстояние и качеството на живот на населението.

Ползите от изпълнението на приоритетите намират следните по-конкретни измерения:

- ✚ Оптимална осигуреност на населението и икономиката с вода в достатъчно количество и с необходимото качество, справедливо разпределение на наличните водни ресурси, осигуряване на ефективното им използване при отчитане въздействието върху свързаните с тях екосистеми, достигане и поддържане добро състояние на всички води на територията на страната и морската околна среда.
- ✚ Предотвратяване и намаляване на неблагоприятните последици от наводненията и свлачищата върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност. Повишаване защитата на населението чрез подготовката му за адекватна реакция при наводнения и последващи кризи.
- ✚ Осъществяване на проекти, свързани с предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката.
- ✚ Принос на страната в усилията на ЕС за смекчаване на климатичните изменения и осигуряване на по-здравословна околна среда в районите на реализация на проектите за намаляване на емисиите на парникови газове.
- ✚ Ефективна защита на природни местообитания и видове с европейско и национално значение в Националната екологична мрежа и извън нея, което е предпоставка за съхраняване на екосистемите и услугите, които те предоставят на обществото.
- ✚ По-добро информационно осигуряване и мониторинг на дейностите по опазване на околната среда и по-добро информиране на обществеността и компетентните органи за състоянието и тенденциите в областта на околната среда, като основа за информирано взимане на политически решения, усъвършенстван процес на формиране и прилагане на политики, промяна в поведението на хората по посока на съзнателно опазване на околната среда и природата.
- ✚ Осигуряване на устойчива и здравословна околна среда, чрез прилагане на механизмите за контрол и превенция, при спазване на принципите на прозрачност, откритост, партньорство и диалог. Полаганите непрестанни усилия за оптимизиране, съвместяване и подобряване на ефективността и ефикасността на инструментите за превенция и контрол допринасят за: подобряване на бизнес средата и ускоряване на икономически дейности

(благодарение на повишеното качество и намалената продължителност на процедурите); подобрена регулация, устройство и качество на територията на населените места и на околната среда; подобро стратегическо и целево планиране и програмиране.